

Mabinogi: keltské povídky
překlad Jan Vilikovský, 1995

Pwyll, vládce dyvedský

Tu se počíná Mabinogi

Pwyll, vládce dyvedský, panoval nad sedmi okresy v Dyvedu. Jednoho dne byl v svém nejpřednějším sídle, Arberthu, a přišlo mu na mysl jít na lov; Glynn Cuch byla ta část jeho panství, kde chtěl lovit. I vypravil se té noci z Arberthu a došel až do Llwyn Diarwya, a tam strávil noc. Druhého dne za úsvitu vstal a šel do Glynn Cuchu, aby pustil své psy po lese. Zatrubil na roh, ohlašuje tak počátek honu, a šel za svými psy, až ztratil družinu. A když naslouchal štěkotu svých psů, uslyšel štěkot jiné smečky; ten zněl jinak a blížil se.

V lese spáttil paseku, úplně rovnou; a jak jeho smečka doháněla k jejímu okraji, uviděl jelena, jenž prchal před druhou smečkou. A smečka, která se hnala za ním, asi uprosřed paseky ho dohonila a strhla k zemi.

Tu se Pwyll zadíval na barvu těch psů, nevíšimaje si jelena. Ze všech loveckých psů, co jich kdy viděl, žádný neměl takovou barvu: byla jasně a zřetelně bílá, jejich uši červené. A jako se skvěla jejich bělost, tak zářila i rudá barva jejich uší. Tu šel k psům, odelnal smečku, jež zabila jelena, a dal droby svým psům.

V té chvíli spáttil za smečkou přijíždět rytíře na velkém sivačku. Na krku mu visel lovecký roh; byl oděn v lovecký šat ze šedé vlny.

Rytíř přijel k němu a řekl: „Pane, vím, kdo jsi, a nepozdravím tě.“

„Ano,“ děl Pwyll, „snad máš takovou hodnost, že ti to nepřisluší.“

„Věru,“ odvětil muž, „nezdržuje mě od toho důstojnost mého postavení.“

Masarykova univerzita Filozofická fakulta, Ústřední knihovna	
Příj. č.	15 - 6360 - 08
Sign.	
Syst. č.	607 15

Illustrace © Petr Štěpán, 1995

Překlad © Jan Vilikovský, dědicové, 1995

„Co jiného tedy, pane?“ tázal se Pwyll.

„Přísámboh,“ odpověděl muž, „tvá nezdělanost a nezdvořilost.“

„Jakou nezdvořilost, pane, jsi na mě zpozoroval?“

„Neviděl jsem větší nezdvořilosti, než odehnati smečku, která zabila jelena, a dáti droby svým psům. To,“ pravil muž, „byla nezdvořilost. A byl se i na tobě nepomstím, přísámboh, udělám ti hanby za sto jelenů.“

„Pane,“ řekl Pwyll, „učinil jsem něco nesprávného, vykoupím si své přátelství.“

„Jakým způsobem je vykoupíš?“

„Podle toho, jaká je tvoje hodnost. Ale nevím, kdo jsi.“

„Jsem korunovaný král země, z níž pocházím.“

„Pane,“ řekl Pwyll, „bud' zdráv! Ale z které země pocházíš?“

„Z Annwvnu. Jsem Arawn, král Annwvnu.“

„Pane, jakým způsobem dosáhnu svého přátelství?“

„Hle, takto: Muž, jehož panství leží proti mému, ustavičně se mnou válčí. Je to Havgan, král Annwvnu. Zbavíš-li mě této hromy - a to můžeš snadno - získáš si mé přátelství.“

„Učiním to rád,“ řekl Pwyll; „pověz mi, jak to mohu dokázat.“

„Povím. Hle, jak to dokážeš: Uzávři s sebou pevné přátelství, a to tak, že tě pošlu na své místo do Annwvnu a dám ti nejkrásnější ženu, jakou jsi kdy viděl, aby s tebou spala každou noc, a budeš mít mou podobu a postavu, takže nebude ani komorníku ani dvořanů ani jiného člověka z téch, kdož mě kdy doprovázeli, jenž by věděl, že to nejsem já. To bude až do konce roku, počínajíc od zůřejšího dne. Potom se setkáme na tomto místě.“

„Ano,“ řekl Pwyll, „ale i když tam budu celý rok, jak se budu moci setkat s člověkem, o němž mluvíš?“

„Mám s ním za rok ode dnešní noci schůzku u brodu. Budeš tam ty v mé podobě a dáš mu jedinou ránu: té nepřezíje. A třebas by tě i žádal o druhou, nedávej mu ji, byl ti jakkoli prosil.“

Když já jsem ho podruhé udeřil, bojoval pak se mnou druhého dne stejně jako předtím.“

„Ano,“ děl Pwyll, „a co učiním se svým panstvím?“

„Já půjdu na tvé místo,“ řekl Arawn, „a způsobím, že nebude v tvém panství muže ani ženy, kteří by poznali, že to nejsi ty.“

„Ano,“ pravil Pwyll, „půjdu tedy.“

„Tvá cesta bude nerušená a nic ti nebude překážeti, dokud ne-
dojdeš do mého panství; já tě povedu.“

I vedl ho, až uviděl hrad a obydlí. Tu řekl Arawn: „Odevzdávám hrad a panství do tvé moci. Jdi do hradu, není v něm nikoho, kdo by v tobě nepoznával mne. A podle toho, jak uvidíš konati službu, poznáš zvyky hradu.“

Pwyll šel do hradu. Tam spátíil nejkrásnější ložnice, síně, pokoje a ozdoby, jaké kdy člověk viděl v domě. A když se šel do síně svléci, přišli ho odstrojit mladí sluhové a panoši a každý jak přicházel, ho pozdravil. Dva rytíři mu přišli svléci lovecký oděv a oblékli mu zlatem prošívaný oblek z brokátu. Také sň byla připravena. Tu spátíil čeled a dvořanstvo (a to dvořanstvo byla nejkrásnější a nejlépe vyzbrojená, jaké kdo kdy viděl), jak vcházejí dovnitř. S nimi přišla královna, nejkrásnější žena, jakou kdy spátíil, v oděvu z brokátu prošívaném zlatem. Umýli si ruce a šli ke stolu. Posadili se tak, že královna mu seděla po jedné straně a po druhé člověk, kterého považoval za hraběte. Jal se rozmlouvat s královnou, a jak poznal při tomto rozho-
voru, byla to žena nejvzdělanější a nejušlechtilější jak v chování, tak v rozhovoru. Strávili večer při jídle, pití, zpěvech a hodování. Ze všech hradů, co jich kdy na světě spátíil, byl to hrad nejvíce zásobený jídlem i pitím, zlatým nádobím a královskými klenoty.

Když přišel čas k spánku, šel Pwyll s královnou spát. Jakmile si lehli, obrátil se obličejem k okraji postele a zády k ní; od té chvíle až do druhého dne k ní nepromluvil ani slova. Druhého

dne byli k sobě přivětivi a přátelsky spolu rozmlouvali. Ať se však ve dne chovají k sobě sebepřátelštěji, ani jedna noc za celý rok se v ničem nelišila od prvé.

Strávil rok lovem, zpěvem a hostinami, v přátelství a zábavě se svými druhy, až přišla noc stanovená k souboji. V době oné noci i nejvzdálenější člověk v jeho panství myslel na tuto schůzku. A on šel ke schůzce se šlechtici své říše.

Když přišel k brodu, povstal jeden rytíř a promluvil takto: „Páni, poslouchajte mě dobře: Toto utkání je mezi dvěma králi, a to jen mezi nimi, život na život. Každý z nich se domáhá země a panství proti druhému. Vy všichni můžete být klidni a nechat to mezi nimi dvěma.“

Tu se oba králové navzájem přiblížili uprostřed brodu a utkali se. A při první srážce Pwyll, jenž byl na místě Arawnowé, udeřil Havgana doprostřed puklice na štítu tak, že mu rozrazil štít na dva kusy, roztránil mu brnění a Havgana celou delkou svého ramene a svého kopí srazil k zemi přes bedra jeho koně. Havgan byl smrtelně raněn. „Pane,“ řekl, „jaké právo jsi měl na mou smrt? Vždyť jsem na tobě ničeho nežádal a nevěděl jsem, že máš přičinu mě zabít. Ale pro Boha,“ pravil, „skončí, cos začal, a zabij mě.“

„Pane,“ odvětil Pwyll, „snad mi může být líto toho, co jsem ti učinil. Hledej, kdo by tě zabil: já tě nezabiju.“

„Moji věrní pánové,“ řekl Havgan, „odnesete mě odtud. Nyní je mi souzeno zemřít. Nejsem s to, abych vás dále chránil.“

„Pánové moji,“ děl Pwyll, jenž byl na místě Arawnowé, „vypjte se a zvězte, kdo z Havganových mužů má být mým vazalem.“

„Pane,“ odvětili páni, „každý jím má být, neboť není krále v celém Annwvnu leč ty.“

„Ano,“ řekl Pwyll, „kdo přijde oddaně, bude spravedlivě přijat; kdo však nepřijde pokorně, budíž donucen mocí meče.“

Potom přijal hold šlechticů a jal se podmaňovati si zemi a k poledni druhého dne byla obě království v jeho moci. Pak se vydal na cestu k smluvenému místu a přišel do Glynn Cuchu. Když tam přišel, Arawn, král Annwvnu, ho očekával a s radostí se vzájemně pozdravili.

„Ano,“ řekl Arawn, „Bůh ti odplatí tvé přátelství, slyšel jsem vše. A až přijdeš do své země, uvidíš, co jsem učinil já pro tebe.“

„Co jsi pro mne učinil,“ odvětil Pwyll, „kěz ti Bůh odplatí.“ Tu vrátil Arawn Pwyllovi, vládci dyvedskému, jeho postavu a podobu a sám též přijal svou vlastní.

A Arawn se odebral k svému hradu v Annwvnu a radoval se, spátiv své dvořanstvo a svou čeleď, neboť jich neviděl tak dlouho. Oni však nevěděli o jeho nepřítomnosti a jeho příchod se jim nezdál neobvyklejší než obvykle. Strávil ten den v zábavě a veselí, sedě a rozmlouvaje se svou ženou a se svými pány. A když se zdálo vhodnější jít spát, než hodovati, šli spát. Král šel na lůžko a jeho žena šla s ním. Nejdříve s ní rozmlouval a pak se s ní pohroužil v rozkoše lásky a milování. Tomu nebyla zvyklá po celý rok, i zamyslíla se nad tím.

„Ach Bože,“ pravila, „jak jiné myšlenky má dnes, než měl po celý rok!“ A přemýšlela o tom dlouho.

Po těchto jejích úvahách se král probudil a promluvil k ní jedinou, podruhé a potřetí; nedostal však od ní odpovědi.

„Proč se mnou nemluvíš?“, tázal se.

„Řeknu ti,“ odvětila, „že jsem nepromluvila za celý rok tolik na tomto místě.“

„Proč?“ pravil Arawn; „rozmlouvali jsme přece hodně.“

„Hanba mi,“ odvětila, „včera večer tomu byl rok, co ses se mnou nebavil, ani nemluvil a neobtrátil svou tvář ke mně, neřku-li něco více, od té chvíle, co jsme přišli do postele.“

Tu se Arawn zamyslíl. „Pane Bože,“ pravil, „pevného v přátelství a společlivého muže jsem to získal za přítele.“ A tu řekl své

ženě: „Paní, nehan mě! Přisám Büh, nespál jsem s tebou celý rok.“ A pověděl jí celou příhodu.

„Doznávám před Bohem,“ dělá žena, „pevnou oporu jsi našel v příteli, co se týče boje, tělesné zdatnosti i zachování věrnosti tobě.“

„Paní,“ řekl Arawn, „na toto právě jsem mysli po tu dobu, co jsem mlčel.“

„To nebylo nic divného,“ řekla královna.

A Pwyll, vládce dyvedský, přišel do své říše a jal se vyptávat svých pánů, jaká byla jeho vláda nad nimi v tomto roce u porovnání s dřívější.

„Pane,“ odvětili, „nikdy jsi nebyl tak moudrý, nikdy jsi nebyl tak laskavý, nikdy jsi nerozdával štědřeji ze svého majetku: nikdy nebyla tvá vláda lepší než v tomto roce.“

„Přisám Büh,“ zvolal Pwyll, „je spravedlivé, abyste děkovali muži, který byl s vámi.“ A pověděl jim celou příhodu, jak se udála.

„Věru, pane,“ pravili šlechticové, „děkuj Bohu, že jsi získal takové přátelství. A neodmínej nám panování, jakého se nám dostalo tohoto roku.“

„Dokážu-li to, neodejmu,“ řekl Pwyll.

A od té doby počali upevňovati své přátelství a posílali si navzájem koně, honící psy a sokoly a všechny takové klenoty, jimiž se doufali navzájem zavděčiti. A protože Pwyll, vládce dyvedský, strávil tento rok v Annwvnu a panoval tak úspěšně a spojil svou silou a zdatností obě království za jeden den, ztratil své jméno a nazýval se nadále Pwyll, vládce Annwvnu.

Jednoho dne, když byl s velkými zástupy pánů v Arberthu, svém nejpřednějším sídle, kde měl připravenou hostinu, vstal Pwyll po prvním jídle k procházce a zaměřil na vršek kopce, jenž byl nad hradem a jmenoval se kopec arberthský.

„Pane,“ pravil jeden dvořan, „tento kopec má zvláštní vlastnost: kterýkoliv šlechtic si naň sedne, neodejde, aniž se nestala jedna z těchto dvou věcí: buď se mu dostane ran a výprasku, nebo spátí div.“

„Nebojím se, že by se mi dostalo ran nebo výprasku uprostřed takové družiny; div bych však uviděl rád. Půjdu si sednout na kopec.“

Sedli si tam, a jak seděli, spátitili ženu na velkém a vysokém bělouši, v třpytivém zlatém obleku, která přitížděla po hlavní cestě vedoucí s kopce. Kuň, jak se zdálo všem divákům, šel volným, rovnoměrným krokem. Přicházel do stejné výše s místem, kde seděli.

„A, pánové,“ zvolal Pwyll, „zná někdo z vás tamtu jezdkyňi?“

„Nikoli, pane,“ odpověděli.

„Nechť jí tedy jde někdo vsůň, aby zvěděl, kdo je.“

Jeden ochotně vstal, a právě v tom okamžiku, kdy přicházel k cestě, jezdkyňě ho minula. Běžel za ní, co mohl nejrychleji; a čím rychleji běžel, tím více se od něho vzdalovala.

Když viděl, že se mu ji nepodaří dohonit, vrátil se k Pwyllovi a řekl: „Pane, nikdo na světě ji nedohoní pěšky.“

„Ano,“ řekl Pwyll, „jdi do hradu, vezmi nejrychlejšího koně, kterého uvidíš, a jeď za ní.“

Vzal koně a jel za ní. Když přišel na otevřenou pláň, pobodl koně; a čím více ho bodal, tím více se od něho vzdalovala. A jela stejným krokem jako na počátku. Jeho kuň ochaboval. Když viděl, že jeho rychlosti ubývá, vrátil se k místu, kde byl Pwyll, a řekl:

„Pane, nikomu se nepodaří dostihnouti tu jezdkyňi. Neznám lepšího koně v celém kraji, a nepodařilo se mi ji dohonit.“

„Ano,“ řekl Pwyll, „je v tom nějaké kouzlo; pojďme do hradu.“

Šli do hradu a strávili tam ostatek dne. Druhého dne vstali a vyčkali, až byl čas k jídlu. Po prvním

jídle řekl Pwyll: „Půjdeme na kopec, všichni, kdož jsme tam byli včera. A ty,“ pravil jednomu z panošů, „vezmi s sebou nejrychlejšího koně, jakého znáš na pláni.“ Panoš tak učinil.

Šli na kopec i s koněm. Když tam seděli, spátiihli ženu na téměž koni, v téměž šatě, přijíždějí po téže cestě. „Hle,“ pravil Pwyll, „věrejší jezdkyne. Buď připraven, panoši, abys zvěděl, kdo je.“

„Pane,“ odvětil panoš, „učním tak s radostí.“
„Vtom jezdkyne přijela proti nim. Tu panoš vsedl na koně; dříve než se usadil v sedle, minula ho, stále od něho vzdalena. Nezdálo se, že by jela rychleji než včera. Panoš pobídl koně do klusu a myslil si, že ji dohoní, byí jeho kůň šel sebezomalěji. To se mu však nedařilo. Pustil koni uzdu, ale nebyl jí blíž, než kdyby jel krokem. A čím více bodal koně, tím více se mu vzdalovala; její rychlost však nebyla větší než dřve.“

Ponevadž viděl, že se mu ji nepodaří dohonit, navrátil se k místu, kde byl Pwyll. „Pane,“ řekl, „kniž nemůže dokázat více, než jsi viděl.“

„Viděl jsem,“ odvětil Pwyll, „nikomu se nepodařilo ji dohonit. A měla, přisámбуh, jednání s někým z tohoto kraje, jen kdyby to chtěla říci. Pojďme do hradu.“

Šli do hradu a strávili tuto noc zpěvem a hodováním do sytosti. Druhého dne se bavili, až byl čas k jídlu. Když se najedli, řekl Pwyll: „Kde jsou ti, s nimiž jsem byl včera a předevčirem na kopci?“

„Zde, pane,“ odvětili.

„Pojďme tedy na kopec,“ řekl Pwyll. „A ty,“ pravil svému podkoním, „osedlej dobře mého koně, pojď s ním k cestě a vezmi s sebou mé ostruhy.“

Podkoní tak učinil.

Přišli na kopec, aby si sedli. Solva tam byli chvilku, uviděli jezdkyni přijíždějí po téže cestě, v téže podobě a téměž krokem.

„A, podkoní,“ zvolal Pwyll, „vidím jezdkyni přijíždějí. Sem s mým koněm!“

A nevystoupil ještě na koně, když ona ho minula. Pwyll se obrátil za ní a pustil uzdu svému bujněmu a bystrému koni, mysl, že ji dohoní druhým nebo třetím skokem. Nebyl jí však o nic blíž, než dřve. Přinutil koně k největší rychlosti, jaké byl schopen, a viděl, že se mu ji nepodaří dostihnouti.

I zvolal Pwyll: „Ó dívko, pro muže, jež nejvíce miluješ, počkej na mne!“

„Počkám ráda,“ odvětila dívka, „ale bylo by bývalo výhodnější pro tvého koně, kdybys o to požádal trochu dřve.“

Dívka se zastavila a počkala na něho. Odstranila část závoje, jenž jí měl zakrývat obličej, upřela svůj pohled na něho a počala s ním rozmlouvat.

„Paní,“ řekl Pwyll, „odkud jdeš a jaká je tvá cesta?“

„Jdu za svými záležitostmi,“ odpověděla, „a jsem ráda, že tě vidím.“

„Buď mi vítána,“ pravil Pwyll. A pomyslí si, že proti její kráse se mu zdá nepatrná krása všech dívek i žen, jež kdy spátiihli.

„Paní,“ tázal se, „povíš mi něco o svých záležitostech?“

„Povím,“ odvětila, „přisámбуh. Nejdůležitější věc pro mne byla vyhledatí tebe.“

„Ach,“ zvolal Pwyll, „toí nejlepší záležitost pro mne, tvůj příchod sem! A povíš mi, kdo jsi?“

„Povím, pane,“ odpověděla. „Jsem Rhiannon, dcera Eveydda Starého. A dávají mě proti mé vůli jednomu muži. Nechtěla jsem žádného muže, a to proto, že miluji tebe. A nebudu chtít ani nadále, nezapudíš-li mě. A přišla jsem, abych zvěděla tvou odpověď.“

„Přisámбуh,“ zvolal Pwyll, „toto jest má odpověď: Kdybch si mohl volití mezi všemi ženami a dívkami světa, zvolil bych tebe.“

„Nuže,“ děla Rhiannon, „je-li tvé smýšlení takové, smluv si se mnou schůzku, než mě dají jinému muži.“

„Čím dříve, tím lépe,“ řekl Pwyll. „A stanov schůzku na místě, kde sama chceš.“

„Ustanovím, pane,“ řekla Rhiannon. „Za rok od dnešního večera dám na Eveyddově hradě připravit hostinu k tvému příchodu.“

„Ano,“ odpověděl, „budu tam v ten čas.“

„Pane,“ řekla dívka, „buď zdráv a pamatuj, abys splnil svůj slib. Odcházím již.“

Rozloučili se a Pwyll se vrátil k své čeledi a družině. Ať se ho sebe více vyptávali na dívku, Pwyll obracel rozhovor k jiným věcem. Strávil rok až do smluveného času. Tu se Pwyll vypravil se svými rytíři, sám stý, a šli na Eveyddův hrad. Přišel na hrad a byl radostně uvítán: byl tam veliký ruch a veselí a velké přípravy k jeho uctění. A všech zásob na hradě bylo použito podle jeho přání. Sín byla připravena a šli ke stolům. Seděli takto: Eveydd Starý po jedné ruce Pwyllově a Rhiannon po druhé a každý další podle své hodnosti.

Jedli, popíjeli a rozmlouvali. Když po jídle začínali popíjet, spátíli vcházeli dovnitř velkého hnědovlasého mladíka královského vzezření v brokárovém oděvu. Když přišel do přední části síně, pozdravil Pwylla a jeho družinu.

„Buď vírán, můj milý,“ řekl Pwyll, „a posad' se.“

„Nepůjdu,“ pravil mu, „jsem prosebník a vyřídím svou záležitost.“

„Vyříd ji tedy,“ pravil Pwyll.

„Pane, mám jednání s tebou a přišel jsem k tobě s prosbou.“

„Ať žádáš cokoliv, pokud je v mé moci, abys to dostal, bude to tvé.“

„Ach,“ zvolala Rhiannon, „proč dáváš takovou odpověď?“

„Dal ji nyní takto, v přítomnosti svých šlechticů,“ pravil mladík.

„Můj milý,“ děl Pwyll, „jaká je tvoje žádost?“

„Ty máš dnes v noci spáti se ženou, kterou nejvíce miluji. A přišel jsem, abych žádal ji a zásoby a přípravy, jež jsou zde.“ Pwyll mlčel, poněvadž neměl, co by odpovéděl.

„Mlč, pokud budeš chtít,“ řekla Rhiannon. „Nikdy nebylo člověka méně duchapřítomného než ty.“

„Paní,“ odvětil Pwyll, „nevěděl jsem, kdo to je.“

„Je to muž, kterému mě chtějí dáti proti mé vůli: je to Gwawl, syn Chludiv, muž bojovný a bohatý. A poněvadž jsi již vyřkl své slovo, dej mě jemu, aby ses uchránil hanby.“

„Paní,“ pravil Pwyll, „jaká to odpověď. Nikdy nedokážu toho, co mi radíš.“

„Dej mě jemu,“ řekla Rhiannon, „a já se postarám, aby mě nikdy nedostal.“

„Jak se to stane?“

„Dám ti malý pytel,“ odpovéděla Rhiannon, „a ten dobře opatruj. On žádá hostinu a přípravy a zásoby, to však není v tvé moci, a já dám hostinu tvé čeledi a dvořanstvu. A to bude tvá odpověď ohledně těchto věcí. Pokud jde o mne, smluvím s ním lhůtu, aby se mnou spal za rok od dnešního večera. Po uplynutí roku přijď sem s tímto pytle, sám stý, do zahrady tamhle na hoře. Až bude uprosíš zábavy a hodování, vejdi ty sám dovnitř v chautném oděvu s pytle v ruce a nežádej od něho nic, než aby ti naplnil pytel jídlem. A způsobím,“ pravila, „že pytel nebude plnější než dřívě, i kdyby se do něho dalo jídla a nápoje, co ho je v těchto sedmi okresech. Až do něho bude dáno veliké množství, Gwawl se tě zeptá: „Bude tvůj pytel vůbec kdy plný?“ Odpověz: „Nebude, nevstane-li vznešený a mocný člověk, aby sešlapal jídlo v pyti a řekl: Dost tam bylo dáno.“ A já způsobím, že on půjde sešlapat jídlo v pyti. A až tam bude, sevři mu okraj pytle nad hlavou a pak svaž řemínky do uzle. Na křku musíš mít lovecký roh, a až on bude svázán

v pyti, zatrub na roh. A to budíž znamení mezi tebou a tvými rytíři: až uslyší zvuk rohu, nechtí vejdou do hradu.“

„Pane,“ řekl Gwawl, „byl by nejvyšší čas, abych dostal odpověď na to, co jsem žádal.“

„Pokud jsi žádal to, co je v mé moci,“ děl Pwyll, „dostaneš to.“

„Můj milý,“ pravila Rhiannon, „pokud jde o hostinu a přípravu zásoby, to jsem dala mužům dyvedským a čeledi veně zásoby, která je tu; a nedovolojím, aby to bylo někomu dáno. A družině, která je tu; a nedovolojím, aby to bylo někomu dáno. Za rok od dnešního večera bude na tomto hradě připravena hostina pro tebe, abys se mnou spal.“

Gwawl šel na své panství, Pwyll pak odešel do Dyvedu.

A strávili každý z nich ten rok až do doby stanovené pro hostinu na hradě Eveyddově. Gwawl, syn Chludiv, se odebral k hostině, která proň byla připravena, přišel na hrad a byl radostně uvítán. Pwyll, vládce dyvedský, zatím přišel do zahrady, sám stý, jak mu nařídila Rhiannon, s pytle. Oblékl si těžké hadry a na nohou měl veliké boty. Když poznal, že začínají po jídle popíjetí, šel do síně.

Vstoupiv do přední části síně, pozdravil Gwawla a jeho družu, muže i ženy.

„Bůh ti požehnej,“ řekl Gwawl, „a buď vítán.“

„Pane,“ pravil Pwyll, „Bůh ti odplat. Jdu k tobě s prosbou.“

„Budíž požehnána tvá prosba,“ odvětil Gwawl, „a bude-li tvá žádost slušná, s radostí ti vyhovím.“

„Slušná, pane,“ děl Pwyll, „žádám toliko z nouze. Toto je má žádost: aby tento malý pytel, který vidíš, byl naplněn jídlem.“

„To je skromná žádost,“ pravil Gwawl, „a dostaneš to s radostí. Doneste mu jídlo!“

I vstalo veliké množství sloužících a počali plnit pytel. Ať tam však dávali sebevíce, nebyl plnější než dřívě.

„Můj milý,“ pravil Gwawl, „bude tvůj pytel vůbec kdy plný?“ „Nebude, přisám bůh,“ odvětil Pwyll, „ať se do něho dá cokoli,“

z nich Rhiannon nepropustila, aby mu nedala drahocenný dar, buď sponu nebo prsten nebo drahokam.

A vládl šťastně nad zemí ten rok i druhý. V třetím roce počali Pwyllovi vazalové mít obavy, vidouce bez dědice člověka, kterého tak milovali jako svého pána a druhá, s nímž byli společně vychováni. A pozvali si ho; sešli se v Presselen v Dyvedu.

„Páne,“ řekli mu, „nevíme, zda se dožiješ stejného věku jako někteří mužové této země, a bojíme se, že ze své nymější ženy nebudíš mít dědice. Vezmi si proto jinou ženu, od které bys dědice dostal. Nepotrváš věčně. I kdyby se ti to takto líbilo, my toho nestrpíme.“

„Ano,“ děl Pwyll. „Nejsme ještě dlouho spolu; může se státi všelicos. Dejte mi lhůtu jednoho roku a za rok od nymějšíka se sejďeme a já uposlechnu vaši rady.“

Povolili mu tuto lhůtu. Ještě než uplynula, narodil se mu syn. Narodil se v Arberthu. Té noci, kdy se narodil, byly povolány ženy, aby bděly nad chlapcem i nad matkou. Ženy byly s chlapcovou matkou, Rhiannon; bylo jich celkem šest. Bděly nějakou chvíli, ale před půlnocí všechny usnuly. Probudily se před kuropěním.

Když se probudily, pohlédly na místo, kam daly chlapce: tam nebylo po něm ani stopy. „Ach,“ pravila jedna z žen, „chlapec se ztratil!“

„Ano,“ řekla druhá, „a byl by to malý trest, kdyby nás upálili, nyní když jsme ztratily chlapce.“

„Ví některá z vás nějakou radu, co počít?“ tázala se jedna.

„Ano,“ dělá druhá, „já vím dobrou radu.“

„Jakou?“ tázaly se.

„Je tu fena se štěňaty. Zabijme několik štěňat a namažeme Rhiannoně krví ruce i tváře a hodíme před ni kosti; a přisáheme, že ona sama zahubila své dítě. A přisáhla nás šesti jistě zvířeti proti ní samé.“

Při té radě zůstaly.

K ránu se Rhiannon probudila a řekla: „Ženy, kde je dítě?“

„Paní,“ odvětily ženy, „nežádej dítě od nás. Jsme samá pohmožděnina a rána, jak jsme s tebou zápasily. A jistě jsme nikdy neviděly tolik krutosti u ženy jako u tebe. Nepomohlo nám neviděly tolik krutosti u ženy jako u tebe. Nežádej ho od nás!“

„Ach, bídnice!“ zvolala Rhiannon. „Pro Boha, který ví všechno, neobviňujte mě křivě. Buň, jenž ví vše, ví, že je to lež. A bojíte-li se, přisáhám před Bohem, že vás ochráním.“

„Věru,“ odpověděly, „nenecháme na sobě žádnou křivdu pro nikoho na světě.“

„Bídnice,“ pravila Rhiannon, „nic se vám nestane, když řeknete pravdu.“

Ať jim říkala cokoli, ať pěkně či žalostně, dostávala od žen stále stejnou odpověď. V tu chvíli vstal Pwyll, vládce dyvedský, i jeho čeledá družina a tato příhoda se nemohla zatájit. Zpráva o tom šla po celé zemi a slyšel ji každý z jeho pánů. Páni se sešli, aby vyslali k Pwyllovi poselství se žádostí, aby se odloučil od své ženy pro tak ohavný čin, jaký spáchala.

Pwyll odpověděl takto: „Žádali jste ode mne, abych se odloučil od své ženy jedině proto, že neměla dítě. Já vím, že dítě měla, a neodloučím se od ní. Učinila-li něco nesprávného, nechť za to odpovídá trest.“

Rhiannon si zavolala učitele a mudrce, a rozhodnuvši, že je lépe přijmouti trest, nežli se hádati se ženami, přijala trest. Byl jí stanoven tak: měla býti na hradě Arberthu po sedm let, každodenně seděti vedle patníku, který byl zvenčí u brány, a povídati každému příchozímu, o němž by myslila, že to neví, celou tu příhodu a nabídnouti hostům a cizincům, kteří by jí dovolili, že je donese na zádech do hradu. Jen zříčka někdo dovolil, aby ho nesla. A tak strávila část roku.

Toho času pánem v Gwent Is Coed byl Teimnon Twryw Vliant,

nejlepší člověk na světě. V jeho domě byla klisna a nebylo v království krásnějšího koně ani klisny, než byla tato. Každého roku v noci na prvnímho máje měla hříbě, ale nikdo nikdy nic o hříběti nevěděl. I řekl Teirnon jedné noci své ženě: „Ach, ženo, jsme věru nedbalí; každého roku dostáváme od klisny hříbě a nedovedeme si z nich žádné zachováti.“

„Co můžeme proti tomu dělat?“ odvětila žena.

„Ať mě Bůh třeše,“ zvolal Teirnon - „dnes je noc na prvnímho máje - nezvím-li, který netvor to odnáší hříbata!“

Dal zavěsti klisnu do domu, oblékl si brnění a počal noční hlídku. Když začínala noc, klisna se ohřebila; hříbě bylo veliké a krásné a stálo na místě. Teirnon vstal a pozoroval, jak je hříbě urostlé. Tu pojednou uslyšel veliký hluk a hned potom náhle vnikl oknem do domu jakýsi pařát a uchopil hříbě za hřívu. Teirnon tasil meč a odešel paži s pařátem v ohbí lokte, takže ta část paže i s hříbětem zůstala uvnitř, a uslyšel hluk a zároveň zakvilení. Otevřel dveře a vyřítit se za tím zvukem, ale pro velikou tmou neviděl, kdo ten hluk dělá. Přesto běžel za ním a pronásledoval jej. A tu si vzpomněl, že nechal dveře otevřené, i vrátil se. A hle: u dveří nalezl malého chlapce v plenkách, zabalného v pláši z brokátu. Vzal chlapce k sobě; zdál se mu silný na svůj věk. Zavřel dveře a odebral se do jizby, kde byla jeho žena.

„Paní,“ tázal se, „spíš?“

„Nikoli, pane,“ odvětila žena. „Spala jsem již, ale probudila jsem se, když jsi přišel dovnitř.“

Teirnon řekl: „Chceš-li, tu máš syna, jež jsi dosud neměla.“

„Pane,“ tázala se žena, „co se to přihodilo?“

„Bylo to tak,“ řekl Teirnon a pověděl jí celou událost.

„Ano, pane; jaký šat má chlapec na sobě?“

„Plášť z brokátu.“

„Je to tedy syn vznešených lidí,“ pravila žena. „Pane, měla

bych zábavu a potěšení, kdybys chtěl. Zavolala bych si ženy a řekla bych jim, že jsem v jiném stavu.“

„Rád souhlasím v tom s tebou,“ řekl Teirnon.

I učinil tak. Dali chlapce pokřtiti (křtem, jaký byl tenkrát) a dali mu jméno Gwri Zlatovlasý, protože vlasy, co jich měl, byly žluté jako zlato. Chlapec byl vychováván na hradě, až mu byly tři roky; dříve než mu byl rok, dovedl již dobře chodit a byl silnější než tříletý chlapec, který by byl silný a velký na svůj věk. Byl chován dále druhý rok a byl tak silný jako šestiletý chlapec. Než mu byly čtyři roky, přemlouval podkoní, aby ho nechali vodit koně k vodě.

„Pane,“ řekla Teirnonovi žena, „kde je hříbě, jež jsi zachránil té noci, kdy jsi nalezl chlapce?“

„Svěřil jsem je podkoním,“ odpověděl Teirnon, „a žádal jsem, aby o ně pečovali.“

„Nězdálo by se ti, pane, že by bylo dobře dát je zkroutit a darovati je chlapci, neboť se narodilo a zachránil jsi je té noci, když našel chlapce?“

„Nenamítám proti tomu nic,“ děl Teirnon, „a dovolím ti, abys mu je dala.“

„Pane,“ pravila žena, „kež ti to Bůh odplatí, já mu je dám.“

I byl dán kuň chlapci a žena šla naříditi štitonošům a podkoním, aby o něj pečovali a zkroutili jej; nařídila také, aby chlapci oznámili, že je kuň připraven pro projíždku.

Zatím se dostlechli o Rhiannoně a jejím trestu. Teirnon Twryv vliant pomyslil na svůj nález, když zaslechl tuto zprávu, a vyplával se horlivě, až uslyšel od mnohých lidí, kteří přicházeli ke dvoru na návštěvu, nářky na žalostný osud Rhiannonin a její trest. I přemýšlel o tom, zadíval se pozorně na chlapce a pomyslil si, že co do podoby nikdy neviděl dva lidi, kteří by si byli tak podobni, jako je chlapec podoben Pwyllovi. Podobu Pwyllovu znal dobře, neboť býval dříve jeho vazalem.

I byl jat starostí, že nejedná správně, podržuje chlapce u sebe, ač ví, že je synem jiného. A při první vhodné příležitosti pověděl své ženě, že není od nich spravedlivé mít chlapce dále u sebe a nechati tak vzněšenou ženu, jako je Rhiannon, v takovém trestu, znají-li jeho přičinu.

Jeho žena souhlasila, aby chlapec byl poslán Pwyllovi. „A tím dosáhneme tří věcí, pane,“ pravila: „Děk a odplatu za vysrobolení Rhiannony z jejího trestu; díky od Pwylla za vychování a vrácení chlapce; a za třetí, bude-li chlapec uslechtilý, udělá nám, ja našim vychovancem, co nejlepšího bude moci.“

Zůstalo při tomto rozhodnutí. A nečekali déle než do druhého dne: Teirnon se vypravil se dvěma muži a s nimi jako čtvrtý chlapec na koni, jež mu Teirnon dal, a jeři do Arberthu. Netrvalo dlouho a přijeli tam. Když přišli ke dvoru, uviděli Rhiannon sedící vedle patníku. Když přišli tak vysoko, jako bylo ona, řekla Rhiannon: „Ó pánové, nechodte dále. Donesu každého z vás až do hradu. A to je můj trest za to, že jsem sama zabila svého syna a zahubila ho.“

„Ó paní,“ zvolal Teirnon, „nemyslím, že by se někdo z nás dal od tebe nést.“

Chlapec řekl: „Ať se dá nést, kdo chce; já se nedám.“

„Věru, má milá,“ děl Teirnon, „nedáme se nést.“

Vešli do hradu a byli přijati s velikou radostí. Právě tam začínala hostina - Pwyll se byl vrátil z cesty po Dyvedu. Šli do síně a umyli si ruce; a Pwyll měl radost z Teirnonova příchodu. Šli si sednout. Seděli tak: Teirnon mezi Pwylem a Rhiannou, jeho dva průvodci nad Pwylllem a chlapec mezi nimi.

Když přestali jísti a začali popíjetí, dali se do řeči. Teirnon promluvil tak: pověděl celou příhodu s kobyrou i s chlapcem, a jak byl chlapec považován za jejich vlastního a jak ho Teirnon se svou ženou vychovávali.

„A zde je syn tvůj, paní,“ pravil Teirnon. „A kdokoliv o tobě

živě mluvil, křivdil ti. Když jsem uslyšel o tvém boři, bolelo mě to a rmoutil jsem se. A nemyslím, že by v celé této družině byl někdo, kdo by nepoznal, že chlapec je syn Pwyllův.“

„Není tu nikoho,“ říkali všichni, „kdo by o tom nebyl přesvědčen.“

„Přisám bůh,“ zvolala Rhiannon, „bylo by to pro mne vysrobolení (pryderi) ze zámurku, kdyby to byla pravda.“

„Paní,“ pravil Pendarann Dyved, „dobře jsi nazvala svého syna: Pryderi. A velmi dobře se mu hodí jméno Pryderi, syn Pwyllův, vládce Annwvnu.“

„Hledte,“ pravila Rhiannon, „zda by se mu lépe nehodilo jeho vlastní jméno?“

„Jak se jmenuje?“ tázal se Pendarann Dyved.

„Nazvali jsme ho Gwri Zlatovlasý.“

„Pryderi bude jeho jméno,“ řekl Pendarann Dyved.

„To je nejsprávnější,“ děl Pwyll, „dáti chlapci jméno podle slova, jež pronesla jeho matka, když o něm dostala radostnou zprávu.“ A při tom zůstalo.

„Teirnone,“ řekl Pwyll, „bůh ti odpláť, že jsi živil chlapce až dosud. A bude-li to člověk uslechtilý, je spravedlivě, aby ti to splatil.“

„Pane,“ pravil Teirnon, „nikdo na světě nebude mít větší zármutek než žena, jež ho vychovávala. Je spravedlivě, aby nezapomněl mně i této ženě toho, co jsme proň učinili.“

„Přisám bůh,“ pravil Pwyll, „pokud budu živ, budu podporovati tebe i tvé panství, pokud budu moci udržeti své vlastní. A budeš-li souhlasiti ty i tito pánové, ponevadž jsi ho až do této chvíle choval ty, dáme ho nadále Pendaranovi, aby ho vychovával. A vy mu budete druhý a pěstouny.“

„To je spravedlivě rozhodnutí,“ prohlásili všichni. I byl chlapec dán Pendaranovi a šlechticové z kraje odcestovali s ním. Teirnon Twrwy Vliant se odebral se svými

privodci do své země, provázen projevů lásky a radosti. Než odešel, nabízel mu nejkrásnější drahokamy a nejlepší koně a nejvzácnější psy; on však nechtěl nic. Pak zůstal na svém panství.

A Pryderi, syn Pwylla, vládce Annwvnu, byl pečlivěji vychováván, jak se slušelo, až z něho byl nejdokonalejší a nejkrásnější a ve všech dobrych hrách nejoblíbenější mladík v celém království. A tak strávili rok a léta, až nadešel Pwyllovi konec života a on zemřel.

A Pryderi vládl nad sedmi okresy Dyvedu šťastně, milován od celé země a od každého z okolí. A potom získal tři okresy Ystrad Tywi a čtyři okresy Keredigvawnu (těchto sedm se nazývá sedm okresů Seisyllwch). A tak Pryderi, syn Pwylla, vládce Annwvnu, rozmnožoval svou moc, až mu přišel úmysl oženit se. Vybral si za ženu Rìgvu, dceru Gwynna Gohoywa, syna Gloywa Wailha Llydana, syna Kasnara Wlediga, z urozených tohoto ostrova.

A tak se končí tato větev

Mabïnogï.

Branwen, dcera Ilyrova

Tu je druhá větev Mabïnogï

Bendigvidvan, syn Ilyrvu, byl korunovaným králem ostrova a vznešený důstojenstvím koruny londýnské. Jednoho odpoledne byl na svém dvoře v Harddlechu v Arduwya a seděl na skále hardlešské nad mořem. S ním byli jeho bratr Manawyddan, syn Ilyrvu, a jeho dva bratři z jedné matky, Nissyen a Emyssyten, a okolo nich šlechticové, jak se slušelo na krále. Jeho bratři z jedné matky byli synové Euroswyddá a matky Bendigvidvanovy Penarddun, dcery Belho, syna Mynoga-nova. Jeden z těchto mladíků byl dobrý hoch, sjednával mír mezi vojsky bratru, když byli nejvíce rozhněvaní: to byl Nissyen. Druhý vyvolával hněv mezi oběma bratry, když se nejvíce milovali: to byl Emyssyten.

Když tak seděli, spátíhli od jižního Irska plouti třináct lodí, směřujících k nim. Pluly lehce a rychle; vítr jim vál do zad a rychle je přinašal blíže.

„Vídám lodi,“ řekl král; „blíží se rychle k zemi. Požádejte dvořany, aby se oblékli a šli se podívat, jaké jsou jejich úmysly.“

Mužové se oblékli a přiblížili se k nim dolů. Když uviděli lodi zblízka, nepochybovali, že dosud neviděli lodi lépe vpravených napohled. Byly na nich krásné praporce z brokátu. Potom náhle jedna loď předjela ostatní a viděli, jak nad jednou stranou lodi vztyčují šití špicí vzhůru na znamení míru. A mužové se k nim přiblížili, aby bylo slyšeti rozhovor. Spustili čluny, přiblížili se k zemi a pozdravili krále.

Král je slyšel z místa na vysoké skále nad nimi, kde seděl.